

SPIS RZECZY

Przedmowa	9
Część pierwsza. Zagadnienia podstawowe	15
1. Wstęp — zwięźle o różnicach między procesami zachodzącymi w przyrodzie i społeczeństwie	15
2. Informacja — decyzja — proces decyzyjny	17
2.1. Co to jest informacja?	17
2.2. Od informacji do decyzji grupowej	20
2.3. Struktura decyzji	25
2.4. Proces decyzyjny	28
3. Norma jako decyzja grupowa, czyli wiążący wzór zachowania	32
3.1. Wyjaśnienia wprowadzające	32
3.2. Podstawowe kwestie decyzyjnego charakteru norm	33
3.3. Konsekwencje rozumienia normy jako decyzji	37
3.4. Obowiązywanie norm	41
3.5. Zagadnienie odpowiedzialności	41
4. Czas i przestrzeń jako niezbędne uwarunkowania procesu decyzyjnego	45
4.1. Uwagi wstępne	45
4.2. Czas społeczny — czas procesów decyzyjnych	46
4.3. Czas i przestrzeń — ramy normowanych procesów decyzyjnych	49
4.4. Wnioski	52

Część druga. Geneza i kształtowanie się pierwszych systemów norm	53
5. Biologiczne korzenie systemów norm (protonormy)	53
5.1. Uwagi ogólne	53
5.2. Załączek norm rodzin i małych grup	54
5.3. Protonormy posiadania, karania oraz protonormy graniczne	55
5.4. Protonormy hierarchii	57
5.5. Załączek norm technicznych i podziału pracy	58
5.6. Od protonorm do systemów norm	59
6. Wielość systemów norm	62
6.1. Pojęcie systemu oraz systemu norm w społeczeństwie	62
6.2. Znaczenie norm posługiwania się językiem	63
6.3. Rola społeczna (od metafory do pojęcia teorii i praktyki społecznej)	65
6.4. Od monizmu normatywnego do wielości systemów norm	69
6.5. Normy formalne i nieformalne	70
6.6. Praktyczne wnioski z koncepcji wielości systemów norm	74
7. Wiążące wzory zachowania rodzin oraz ich regulacja prawna	79
7.1. Ukształtowanie się rodziny	79
7.2. Prawo jako rama organizacyjna wiążących wzorów zachowania w rodzinie	81
7.3. Odkształcenia rodzinnych wzorów zachowania	83
7.4. Wzory zachowania w rodzinach dotkniętych rozkładem małżeństwa	86
7.5. Wnioski ogólne	87
8. O religijnych systemach norm	88
8.1. Geneza i głębszy sens religijnych systemów norm	88
8.2. Od prostych do złożonych systemów norm religijnych	91
8.3. Wewnętrzne zróżnicowanie religijnych systemów norm	93
8.4. Wzajemny stosunek systemów norm religijnych i prawa	95
8.5. Wnioski	97
Część trzecia. Prawo i systemy norm politycznych	101
9. Prawo jako system norm organizacji państwowej	101
9.1. O rozumieniu prawa	101
9.2. Rola języka w prawotwórstwie oraz stosowaniu prawa	104
9.3. Konstytucja — zwornik demokratycznego systemu prawa	106
9.4. O podziale „władz” i prawach obywatelskich	108
10. Prawo i jego struktura	111
10.1. Od niedorozwoju systemu prawa do jego złożoności	111

10.2. Formy prawa: prawotwórstwo i realizacja prawa przez organy państwowe	114
10.3. O podstawowym zróżnicowaniu organizacji państwowej i prawa	116
10.4. Czynniki zakłócające skuteczną realizację prawa	120
10.5. Prawo — system norm zamknięty czy otwarty?	121
11. Prawo wśród systemów norm społeczeństwa. Praworządność	125
12. Systemy norm partii politycznych	134
12.1. Styki norm partii politycznych z prawem	134
12.2. Przekształcenia partii politycznych oraz ich systemów norm	139
12.3. Normy przywództwa w partiach politycznych	144
12.4. Język polityki	146
12.5. Układ patronacki w systemie partii politycznych	148
13. Nomenklatura — antydemokratyczny system norm	151
13.1. Wprowadzenie	151
13.2. Wewnętrzne zróżnicowanie nomenklatury	153
13.3. Wnioski z rozpadu nomenklatury	161
Część czwarta. Inne systemy norm oraz państwo jako organizacja globalna	163
14. Systemy norm samorządów: terytorialnego i zawodowego	163
14.1. Czym jest samorząd?	163
14.2. System norm samorządu terytorialnego	164
14.3. Próba wniosków	166
14.4. System norm samorządu zawodowego	167
14.4.1. Organizacje pracowników najemnych	168
14.4.2. Organizacje przedsiębiorców	171
14.4.3. Refleksje uogólniające	175
15. Systemy norm sprzeczne z prawem oraz wobec niego neutralne	179
15.1. Systemy norm organizacji rewolucyjnych oraz niepodległościowych	179
15.2. Normy zorganizowanych grup przestępczych	184
15.3. Zwiąże o pozostałych „neutralnych” systemach norm	188
16. Państwo jako organizacja globalna społeczeństwa i narodu	193
16.1. Co należy rozumieć przez globalną organizację społeczeństwa?	193
16.2. Złożoność organizacji państwowej oraz prawa	195
16.3. Zagadnienie pochodne: interes publiczny	197
16.4. Państwo jako globalna organizacja narodu	198
16.5. O ładzie ponadpaństwowym (nowy kształt tzw. prawa międzynarodowego)	200
16.6. W poszukiwaniu interesu publicznego	202

Wniosek ogólny i prognoza krótkoterminowa	207
Foreword (Excerpts)	212
General conclusion and a short term prognosis (Summary)	215
Contents	217